

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.

Hat óra . . . . . 2 frt 50 kr.

Három óra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közléseért 7 kr.

készeriért 6 kr, többszöriért 5 kr fizetendő.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Velünk összekötöttesben levő hirdető-írdák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetők tetemes díj kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Megyei dolgok.

Innen, onnan egy éve lesz annak, hogy megyei állapotaink, azon katasztropha folytán, melyet a megye egy hűtelen tisztviselője, elsikkasztván ezerekre menő hivatalos pénzeket, idézett elő, lázas izgatottságban tartják közönségünket s közéletünket.

A megye közönsége legelső méltó felháborodásában azon galád tett fölért, mely ősi, szennynélküli reputációján érzékeny sebet ejteni vissza nem riadott: sietett azonnal a bizalommal való ezen rut visszaélést megtorolni az által, hogy azon tisztviselőit, kiknek őrizetére a megye jó hírneve s vagyona bízva volt, állásaitól felfüggesztette s fegyelmi vizsgálat alá rendelte.

Nem lehet azt mondani, hogy a megye közönsége ezen elhatározásával az őt jogosan megillető ellenőrzési kötelességei határán túljárt, vagy jogtalanságot követett volna el, midőn felelős tisztviselőit felfüggesztette, de mégis, mivel a megye közönsége határozatot s ítéletet mondott, mi előtt a vizsgálat megejtett volna, az tűnik ki, hogy a megye ezen határozatába s ítéletébe belejátszott a szenvedély is, ez pedig, mint hazai bölcsünk mondá: rossz tanácsadó; a kedélyek elkeseredésére a legnagyobb mértékben hozzájárult, a megyében az egyenetlenség magvát elhintette s pártoskodásokat idézett elő; mert az, kit leginkább kellett volna sujtani, a volt pénztárnok, ki a sikkasztásokat elkövette, öngyilkossága által a büntető kéz súlya alól elmenekült s az egész sujtó ítélet az élőkre háramlott s nehezedett, kik pedig, ha az ellenőrzési mulasztás vádja s terhe alól fel sem is voltak oldhatók, de a sikkasztás elkövetésének bünében sem a fegyelmi bíróság, sem a legfőbb miniszteri ítélet által vétkeseknek nem találtattak. S így a me-

gye első felfüggesztési határozata nélkül az igazságszolgáltatás azon szigoru kellékét, attributumát, melyet magában involvál ezen maxima: fiat justitia, pereat mundus.

Most, hogy a nyilvánosság előtt állanak ugy a fegyelmi bírósági, mint a legfelsőbb forum, a miniszteri határozatok s ítéletek: kitűnik, hogy az anyagi felelősségen kívül csak kettőre mondatott ki s alapított meg a hivatalvesztés büntetése.

Ezen határozatokkal s ítéletekkel annál is inkább, mert az időközben történt lemondások folytán a folyó évi márczius 4-én történt választások által az incriminált tisztviselői állások betöltettek, az ügy első stádiuma lefolyt ugyan, de sok keserűséget hagyott hátra mindazok szívében, kik akár közlelől, akár távolról bármily viszonyban érintkezésben állanak azokkal, kik e katasztrophanak áldozatául estek, — mert hiszen általános a nézet, — a melynek alapja leginkább az emberi részvét, a mit senki sem reprobálhat — hogy jobb sorsra voltak érdemesek.

Sem kedvünk, sem akaratunk nem lehet arra, de nem is tartjuk jogosultnak, hogy a meghozott törvényes határozatok s ítéletek bonczolgtatásába, azok kárhooztatásába, ilyen vagy olyan bíráltatásába bocsátkozzunk, mert a törvény tisztelete, kell, hogy mindenki előtt szent legyen, de ez nem tiltja azt, hogy a szerencsétlenség fölött, mely ugy a vármegyét, mint a volt tisztviselőket egy bűnös ember elvetemedtsége által érte, sujtotta: fájdalmas részvétünket ne nyilvánítsuk. S midőn ennek kifejezést adunk, önként merül fel az ügy második stádiumából keletkező kérdés: mikép vétessék föl az anyagi felelősség végrehajtása s elintézése? Ki és hogyan térítse meg az ezerekre menő roppant kárt? Van e erre és hol oly alap, hogy ez hiány-

talatul pótoltsassék akkor, midőn a bűnt elkövető sikkasztó hátrahagyott vagyona erre nem nyújt biztosítékot, nem szolgáltat alapot?

Bizony, ha az ügy első stádiumában szerepelt személyes kérdések felháborították, felizgatták a megye közönségének kedélyét, hogy fognak esendes medrőkbe visszatérni, az indulatok, ha majd ki fog derülni, hogy oly alap, melyből az elsikkasztott negyvennégy ezer forint megtéríthető volna, nem áll a megye rendelkezésére?!

És mégis ez az a punctum salicus, melyet a vármegye közönségének meg kell oldani s tisztába hozni.

A hozott határozatok s ítéletek e részben nem adnak kellő felvilágosítást; az incriminált tisztviselők, mind az elsikkasztott pénzek megtérítésére vannak kötelezve, de ki mennyiben, mily részben, mily számban, vagy arányban az bennök nem foglaltatik. Pedig azt szeretnénk volna világosan és minden kétséget kizárólag látni, kiolvadni és tudni. Mondják, hogy ezt már a törvénykezési eljárásnak kell megalapítani, mely a közigazgatásnak ezen határozatai végrehajtására lesz megindítandó.

Am jól van; de vajjon azon, volt tisztviselők, kik a magukra eső részt a hozott határozatok után önként készek volnának lefizetni, hol és mikép teljesítsék azt, hogy pörbe ne fogaszanak s meg ne hurezoltassanak? Vagy be kell azt várniok és az ezzel járó költségeket is, mint ráadást viselniök? Na, ez már az elmarasztaló határozatokon tul és az igazság és méltányosság rovására esnék! A vagy csak várjanak, még a „mundus se expediet,” na ez megint az adminisztráció kompromissziójára esnék!

És mi történjék akkor, ha pörbe fogatván a kártérítésre ez inkriminált tisztviselők, a bíróságok által — mint

ez néhány év előtt a halálba menekült garami járás szolgabírósa által elkövetett sikkasztások megtérítése esetén előfordult — felmentetnek?!

Nézetünk szerint legezészerűbb volna a pörbefogás elkerülésével mindenek előtt a megtérítési arányt köz- igazgatásilag megalapítani. Az incriminált tisztviselőknak kiszabott kötelezettségeik lefizetésére határidőt adni; sőt a törvényhatóság igazságérzetével meg- egyeztethető volna: a rendelkezés alatt álló, le nem kötött tőkéket egészben, vagy részben a veszteségek megtérítésére fordítani s az ez uton el nem érhető megtérítési hátralékot pedig megtakarítások által a megyei háztartásban törleszteni s eszközölni.

A magyar bor.

Élénken fordult a közfigyelem Budapest főváros felé most, hogy ott az országos borászati kongresszus tartotta ülésait. Háromszáz bortermelő jelent meg az ország különböző vidékeiről, hogy új lendületet adjanak a magyar bortermelésnek és viszsza- szerezessék az igazi magyar bor régi jó- hírnevét, dicsőségét.

Az üzérkedő szellem, az a gonosz fufang, a mely minden árucikket igyekszik bűnös módon meghonosítani, nem kímélte a magyar bort sem. A tokaji asszutól le a vadkerti canköig, minden borunkra rátette a kezét és honosítja, gyártja gőzerővel. Ma már alig talál sz vendéglőt, a hol drága pénzért becsületes bort kaphatnál. Tokaji helyett sárgára festett édes lögmör járja, asztali bor helyett alkohol szagu posadt vízeceket kapsz. És az utas ember mit te- gyen — megissza, de ráadásul drága pénzeért halálos görcsöket kap a gyomra. Hajdan hosszú kaftános muszka és lengyel zsidók felkutaták az ország legféltreesebb faluját is és aranyakkal fizették a magyar bort.

Most megváltozott a világ! A szegény ember kapál lelkesen, beszűri a borocská-

TÁRCZA.

A mai világ.

„Na még csak az kell” — mondhatják többen, — „hogy az ujságsóvár közönségnek ne a holnapról, hanem az egyhangu s általánosan ismert má-ról firkáljon valaki! Hisz' ez még unalmasabb, mint az elfeledni megszokott multnak felidézése.”

Ez a kifakadás csaknem általános — jól tudom, — s mégse állhatom meg, hogy ne írjak pár szót a mai világról, melyben a legtöbbben ugy élünk, mintha abban más- ként s jobban élni nem lehetne.

De hát hogyan is élünk?!

Élünk ugy, a hogy lehetséges s a hogy az önkaratunk csinálta muszáj kívánja, — de nem ugy, a mint jobb s helyesebb volna; s nem ugy, a mint jobban és helyesebben élni tehetségünkben állana. Egy kezünkben spongyiával törülgetjük le a legigazságo- sabb számítás, melyet az emberiség multja a tapasztalat közös táblájára felirt, más kezünkben privát nótésekbe apró czeruzák- kal jegyezgetjük, tervezgetjük a holnapot, a jövőt, melyet olyannak szeretünk képzelni, a milyen nekünk tetszik. Megakarjuk for- dítani a világfolyás szekerének rudját: én így, másik amugy, mindenikünk más és önalkotta irányt tervez abban a közös vilá- gban, mely nem egyesekért alkottatott. Természetes, hogy ez a mi számításunk természetellenes, s mint ilyen nem bir olyan axiómával, mely az élet szekerét a gőz

jelen korszakában biztosítaná a gyakori vonat-összeütközések ellen.

Önként merül fel hát a kérdés: „ho- gyan éljünk?”

E kérdés szinte visszatetsző oly kor- szakban, minő a mai, melyben a tudomány messzeható vívmányai állnak rendelkezé- sére az embernek.

Azaz hogy kérdés: vajjon minden em- ber részesül-e, hacsak részben is, a tudom- any nyújtotta előnyökben?

Most még az a földhöz ragadt szegény is, — ki talán, esetleg a tudomány vívmányai folytán előhaladt gyárban, compli- kált gépezetek mellett szerzi be napi ke- nyerét, — önként veszi észre a különbsé- get, mely az ő együgyü esze s a gépezet feltalálója és annak spekulatív szellemü tu- lajdonosa között van s még önkénteleneb- bül fundálja ki együgyü eszével, hogy hát a világ nincs jól megteremtve, mert hiszen munkaadója s ő közötté nincs különbség, egyikük olyan hus és vér, mint a másik, és mégis mekkora köztük a társadalmi, anyagi s erkölcsi különbség.

S talán nem is gondol így helytelenül...

Régebbi időben — eféle problémáknál — egyszerű eszével s egyszerű szívével megnyugodott a vallásban, megnyugodott az isteni végzetben.

Nem ugy most! A legalsóbb népréteg is kivetkőzött már abból a szép nymbusból, mely néki minden körülmények között éde- sen megnyugtató párnát készített a hithez való ragaszkodás szálaiból.

Nem ugy ma! Fent és alant a népek milliói között egyformán lazul a vallási kö- telék. Az értelmiség — Büchner s más ha- sonlók tudományos extravaganciái által elkapatva — csak a muló élvezetnek s a hiú megkülönböztetésnek élnek; a létért való küzdelem pénzarisztokratái szintén nem törődnek az eszménységgel, az ő ideáljuk a pénz és vagyon. Nagyon termé- szetes hát, hogy az alsóbb néposztály — látva a felette álló s neki kenyeret adó elemek ekkénti viselkedését s gondolko- dását — arra a gondolatra jön, hogy „az uraknak mégis igazuk lehet: nincs Isten s nem is kell vallás . . .” Így ismétlődik meg Róma hanyatlása . . . s így büdösö- dik meg a hal — a fejtől.

Pedig hát azok a magasabb osztályok figyelembe vehetnek azokat a szavakat, melyeket az esztergomi hercegprimás a Szt.-István társulat közgyűlésén elnöki meg- nyitójában oly szépen elmondott. Valóban egy modern pap, egy ujkori apostolhoz méltó szavak hangzottak el ott a primás ajkairól. Meg és elmondta jellemzetesen a mai emberiség életfolyását s annak hiányait és hézagosságát a vallás semmibe vételére vezetve vissza, igen szépen s helyesen ál- litja, hogy „a tudomány kontárai megvesz- tegették a gondolkodni nem szeretők ér- telmét, az ember elvesztette régi hitét s e helyett mást, a mi azt pótolhatná, cserébe nem nyert.

Pedig hát, mint a primás egy nagy tudós szavait idézi: „a tudomány a termé- szet törvényeit megismerheti, de evvel az

elme soha sem fog megelégedni, az ész ösz- tönszerűleg magasabbra törekszik, keresi a lét okát, célját, melyet a létezőben soha fel nem talál, míg az első létokra, az Is- tenre nem jön, a kibén kielégítést nyer.”

A primás szerint: „egy ujabbi Kanti-ra van szükség, ki az ész ismereti határát szerencsésebben pontozza.” S valóban szük- ség volna ilyenre, mert az alsóbb néposz- tály teljesen ki van zökkenve vallási meg- győződéséből, abból a szép örökségből, melyről Eötvös oly szépen mondja: „Sze- gény embernek drága kincs a hit.”

A mai világot esetelő szavait igen találóan végezte be a hercegprimás Hugó Viktorból vett azon idézetével, hogy „ad- junk a szenvedőknek hitet és reményt, hirdessük az Istent, ki nélkül nem volna érdemes élni. A keresztény hit az embert bölcsesé, jóakaróvá, igazságossá, alázatossá, nagygyá, a szabadságra méltóvá teszi.”

S Hugó Viktornak mindig igaza volt.

Igaza van a primásnak is, midőn azt állítja, hogy a mai világban nem szeretik egymást az emberek, pedig szerinte: „a gyűlölet mindent szakít, mindent pusztít, a szeretet mindent épít, szilárdít.”

Csak a mai világrendnek nincs igaza.

Jobban szeressétek a népet; munkát, kenyeret adjatok neki és példái t o k k a l, ne üres frázissal, igyekezzetek bevezetni Isten országába!

ját jó reménységgel, várja a kupeczet minden héten, de a lengyel zsidó nem jön többé. Apró korcsmárosok szüret után végig futják a pinczékét, szagolják, kóstolják és becsmerlik a bort, köpködnek tőle, aminek látásába persze belefájl a szegény ember szíve. De mit tud tenni, pénzre van szüksége, oda adja azt a pár hordó bort a hogy kéri — potom áron. Mert a bor igen fogyó portéka, minden nap meg kell nézni, nem pattant-e le valamelyik abroncs és óvhatatlan, hogy az ember hozzá ne nyuljon, jobb azért, ha mégis fordul belőle egy pár forint, mintha az ember lassankint elszopogatná.

Közgazdaságunk rendkívül szomorú képe ez. A szántás-vetés, az állattenyésztés volna az ősforrások, a melyekből táplálkozhatnánk, de a túltermelés és világverseny miatt ezek a források mindig jobban apadnak. Olcsó, becstelen mindenünk és nem csoda, ha mély aggodás fog el, mikor a jövőre gondolunk. Mi lesz népünkben, ha az ő tiszta buzája értéktelen portékává válik? Honnan teremtsen majd pénzt? . . . A bortermelés segíthetne bajunkon, ha a kis filoxerák a tőkén, a kétlábu nagy filoxerák pedig a pinczékben nem tennék tönkre a magyar bort. Amazok ellen viaskodik a tudomány, ezek ellen pedig a borászati kongresszus lépett fel erélylyel. S ha csak ez az egy intézkedése válik is be a kongresszusnak: úgy egy fényes lappal gazdagította a magyar borászat történetét.

Mert azt minden józan felfogású ember beláthatja, hogy bortermelésünknek legnagyobb átka az emberi ravaszság, az a csapatni való leleményes rafineria, a mely nem átalja Isten egyik legdrágább adományát is megbabrálni, csak hogy könnyű szerrel, bűnös uton juthasson vagyonhoz. A borhamisítás egyedüli oka annak, hogy becsvesztetteké váltak és a vagyonosabb termelők pinczéiben évről-évre egymásra torlódtak a borok s ezzel mintegy — legalább egyideig — megszüntek olyan forgótökek lenni, melyek a nemzeti közgazdálkodás javára illendő kamatot hajtának. Ki van számítva, hogy átlagosan évente 30—40 millió értékű műbor gyártatik az országban, a miből önként következik, hogy a fogyasztási hiány miatt a bortermelő közönség ugyanannyi értéket veszít.

Szívesen üdvözljük azért a kongresszus nemes munkálkodását, mert látjuk, hogy szegény hazánk jobb jövőjét ezélezza. A magyar bort akarja ősi jogaiba visszahelyezni, a magyar bortermelőt kívánja a régi jókedvre deríteni. Vajha a mi felelős kormányunk megértené a szót s a felette fontos közgazdasági kérdésnél a nemzet óhajta szerint cselekednék!

—á—v.

Itt vannak a fecskék.

Itt vannak a fecskék, e kedves madarak!
Csicseregnek vígan a ház eresze alatt;
Építik a fészket, ide-oda szállnak . . .
Óh, beh jó ilyenkor a fecske-madárnak!

Verőfényes az ég, virágos a tájék;
Játszik a lombok közt a sugár, az árnyék;
Ha jön is egy felhő, de hamar elszéled;
Csupa gondtalanság, csupa kedv az élet!

Koronás öreg fák elfödik a házat;
Hogyha zivatar kél, sebes zápor támad;
Boldogan a háznép meghuzza magát itt,
Áldott ez a tűzhely, többet sosem áhít.

S a csicseregő fecske, az se keres jobbat;
A tavalyi fészken megint ott dalolgat;
S ha leverik olykor gonoszok önkényével;
Ujra fölépíti, újuló reménnyel.

A rongyszédő.

Állj, öregem, megint egy pihenő!
Hátadat a batyu nyomja nagyon.
Rakd ki a holmit; elő, csak elő,
Pántlika, tül, selyem, úri vagyon!
Jön seregestül az asszony, a lány . . .
Jut vacsorára ma este talán . . .
Erre, csak erre, ti szépek!
Kínset szórok elétek.
— Titili, titülöl,
Itt a rongyszédő.

Czifra menyecske, ni, honnan e rongy?
Ágylepedő vala . . . ismerem én.
Pusztul a ház, ugy-e, sir a poronty,
S az urad a megye rabkenyerén.
Egykor... elég... tudom... a szeretőd...
Keblen az urad földe meg őt . . .
Vére kimosva . . . s e rongyban
Mégis megszimatoztam.
— Titili, titülöl,
Itt a rongyszédő.

Aurora-kör, magyar írók egyesülete.

Az egyesület főcélja a közművelődés előmozdítása érdekében szigorúan megbiráltjó és olcsó könyvek kiadása, a közszéki könyvtárak kezdeményezése, a magyar társadalommal (legmagasabb és legalsóbb rétegeiben) közvetlen és családi érintkezésbe lépni, e végből nemcsak vitaestélyein engedi meg azt, hogy a pártoló és alapító tagok részt vegyenek, hanem mint vendégeket szívesen látja őket egyéb felolvasásain, még személyesen is működve. A felolvasások belépti díj mellett, részben helyi jótékony célokra, a fővárosban s vidéki bizottságai által a vidéki városokban rendeztetnek, melyekre az alapító és a pártoló tagoknak szabad belépésük van.

A társaság tagjai: tiszteletbeliek, alapítók, pártolók és rendesek. Tiszteletbeli tagok, kiket irodalmi és irodalompartolói érdemeikért a közgyűlés ezzel kiténtet. Alapító tagok, kik legalább száz forint alapítványt nyújtanak az egyesület céljának előmozdításához. Az alapító tagok a 6 forintos rendes tag könyvilletményét, két alapítvány után a 12 forintot fizető rendes tag könyvilletményét kapják. Pártolók, kik az egyesület könyvkiadványaira 6 vagy 12 forinttal előfizetnek, mely összegért a választmány által megállapított könyvilletményt kapják, olyképen, hogy azt az egyesület által az illető évben kiadandó munkákból tetszés szerint válogathatják össze. Rendes tagja lehet az egyesületnek minden magyar keresztény író, ki annak alakításában részt vett s a kit az egyesület közgyűlése megválaszt. Számuk korlátlan. Pártoló és alapító tagok a választmány eléleges birálatát mellett felolvashatnak a felolvasásokra díjtalanul beléphetnek.

Ha valamikor szükség volt arra, hogy a magyar nemzetnek minden hű fia megállja helyét: úgy a jelen idő az, melynek küzdelmei minden téren, de különösen a nemzeti közművelődés terén, a legnagyobb erőfeszítésre, vállvetett munkásságra s szívós kitartásra intenek.

Az Aurora kör első felolvasó estélye a fővárosban várakozáson felül sikerült; követezke most a vidéken tartandó estélyek: mert az egyesület nem várja, hogy a közönség keresse föl, hanem maga keresi azt föl házi tűzhelyénél, hogy rokonságot kössön vele: mert a közönség és az írók a legközelebbi érdekekonok, osztályos atyafiak.

Ebből kiindulva, a magyar írók egyesülete egészben és részben be fogja járni az országnak mindazon helyeit, a hol a magyar nemzeti érzés és a keresztény erkölcs még hatni képes és ekként a közönségnek felolvasások és társadalmi érintkezések útján bemutatja magát és megismeri annak vágyait, óhajait, szellemét, hogy annak megfelelőleg működhetvén, a közönség annál inkább rokonszenvezhessen vele.

— **Hogyan készítsünk lugast?** Természetesen olyan lugast, melyet forró nyári napokon mindenki szívesen felkeres, hogy kellemes hűsében hosszabb-rövidebb időt töltsön. A legtöbb lugas, a melyet látni lehet, formátlan, a szemet nem igen gyönyörködtető, rendezes a kert valamely zugában,

vagy más rejtett helyen álló nedves alkotmány, szük bejáró nyílással, minden oldalról fődve, hogy levegő át ne járhasa. A lugas csak akkor szép, ha oldalai, vagy eleje nyitva van, úgy hogy a bennülőknek szabad kilátásuk legyen, s a levegő a földet kiszáritassa; ilyen lugasban sem pókhálók nem képződnek, sem a szunyogok nem rajzanak benne. A lugas ne legyen más, mint olyan fődött ülőhely, a hol az ember árnyékot talál, melyet a kert másutt vagy épen nem, vagy alkalmatlan, kényelmetlen helyen nyújt, s azért lehetőleg olyan helyen állítandó fel, a honnan a kertre minél szebb kilátás nyílik s a mellett a szél ellen is védve van. Ha azonban a tulajdonos olyan lugast akar, hogy abban mintegy rejtve tölthesse szabadidejének egy részét, ugyis készítheti, a nélkül, hogy ezzel a csin és kényelem ellen vétenie kellene. A lugas csak úgy szép, ha kuszó növényekkel futtatjuk be, úgy, hogy árnyékot nyújtva, a levegőt is bebocássuk; a szem belől is a kellemes zöld leveleken legelhesse s a világosság hatását is élvezhesse. Ehhez mindenekelőtt oly fa vagy vasszerkezet kell, a milyennek a lugas alakját akarjuk. A szerkezet lehetőleg egyszerű legyen, mert csak arra való, hogy a növények rajta felkuszhasanak s a lugasnak a formát megadja. Kivételt e tekintetben pompásabb díszekertekben lehet tenni, a hol a lugas díszesebb épületet van hivatva pótolni. Ily esetekben a forma és a szerkezet a fő dolog; mert habár az ilyen lugasokat is kuszó növényekkel futtatjuk be, e célra könnyű növényeket választunk s azokat úgy növesztjük a lugas fa- vagy vasszerkezetére, hogy formáját el ne fődjék, hanem még inkább feltüntessék. Az ily lugasok valóságos kis épületek kis ablakokkal és ajtókkal ellátva s mégis olyanok, hogy az ember jól érzi magát bennök, szabad levegőt élvez, nem úgy, mint a régi lugasokban, melyek inkább valami sötét oduhoz hasonlítottak. Ha díszesebb lugashoz fasszerkezetet készítettünk, úgy, ha csak lehet, finom tölgyfát használjunk. Vannak kis vaslugasok is, melyek csupán négy karecs oszlopon nyugvó tetőből állnak. A legegyszerűbb lugas is, ha csinnal készült s alkalmas helyen áll, díszére válik a kertnek a legkellemesebb menedékhely a nyári napok hőségétől, midőn a szobai levegő is, nyomasztó és élvezhetetlenné válik.

Különfélék.

— **Pauler Tivadar** igazságügyminiszter, ki már több hét óta volt halálos beteg, — mint őszinte fájdalommal értesülünk — tegnap meghalt. Halála bizonyynal a legmélyebb részvétet kelti országszerte.

— **Pozsonyi Ádám** nyugalmazott gazdatiszt, Barsvármegye bizottsági tagja april hó 28-án életének 54-ik évében szívszélhűdés következtében Léván elhunyt. — Rideg életmodora, szigorú gazdálkodása mellett szép vagyont hagyott hátra a „nevetség” rokonok számára, kiket a körülmények még a boldogult testvér ravatalától is távol tartottak. Néhány régiebb barát, hivatalos s szükkörű ismerősei kísérték a díszes koporsót, melynek lakóját a feledésből nem óvják szerető családtagok s nevét nem koszorúzzák az emberiség boldogítá-

Dicsvágy, önértet duzzadó szelével
Indultam a világba gond nélkül;
De a hű fény többé nem vakít el:
Már vizatértem — ismeretlenül.

A mit szerettem, a miért rajongtam,
Örökre vége, vége, — elveszett;
A nagy czél koronája lenn a porban,
A csillag nem ragyog már, nem vezet.

Rádöltem a hid karfájára némán,
Hitem, reményem végek elhagyott;
Meredten csüggve multam omladékán,
Csak azt érzetem, mily koldús vagyok!

Szemem gyorsan homályosulni kezdett,
Kinos borzongás szállt át lelkeimen;
Nem láttam fenn a biztató keresztet,
Az örvény csábjá játszott csak velem.

A víznek minden fodra, gyöngye, habja
Lengett, zsi bongott, zúgott, sziszegett,
Ringatva, feldobálva, mélybe csapva
Egy ismeretlen tündérszöveget.

Fehér szirének könnyű patyolat
Hajóján úszva, tán zot ljtve jöttek,
S pengette hárfán édes dalokat,
Fel-felkaczagtak, csalán integettek.

Megnyit előttem országod, halál!
Kitártam karjaim. De menni készen,
A hitvány élet zord határainál
Még egyszer megdöbentem, s visszanéztem.

A táj mosolygott; ébredő tavasz
Szelid fuvalmán lassú gyászszene
Varázsa, mint tikkadt mezőre az
Esz, hullott fásult szívemre le.

Zöld koporsóban nyoloz szép hajadon
Vitt egy korán letépett gyöngyvirágot;
Szemem mögöttük a lejtős uton
Csak egy búsan borongó felhőt látott.

Felhőt, a lány anyjára s kedvesére
Bordló villámterhes felleget,

sára irányzott cselekménye, alkotásai. — A család gyászjelentése így szól: „Pozsonyi Zsigmond maga és az összes rokonok nevében fájdalommal tudatja szeretett fivére, illetőleg rokonuk Pozsonyi Ádám nyugalmazott gazdatiszt és Barsvármegye törvényhatósági bizottsága tagjának folyó hó 28-án esti 11 órakor szívszélhűdés következtében történt gyászos és hirtelen elhunytát. — Az elhunytak tetemei f. hó 30-án d. u. 5 órakor fognak a lévai rom. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni, az engesztelő szentmise-áldozat pedig május 1-én fog a lévai rom. kath. templomban a Mindenhatótnak bemutattni. — Léván, 1886. april 29. — Áldás hamvaira!”

— **Tüzesetek.** Léván a mult hó 27-én két tüzeset is volt. Dél előtt 10 óra tájban a Malom-utcában egy óriási trágyadomb gyuladt ki, melyet sikerült minden nagyobb baj nélkül rövid idő alatt elfojtani. — A ház lakója azonban a legnagyobb megrovást érdemli, hogy 8—9 drb lova után az almot csak halomba rakatja és több mint egy év óta nem gondoskodott annak kihordatásáról. Felhívjuk e körülményre rendőrségünk szigorú figyelmét és elvárjuk, hogy az illetőt a tűzfészek eltakarítására kényszerítse. — Éjjeli 12 óra előtt a Zöldkert-utca egyik házában ütött ki a tűz és rövid idő alatt a szomszédházak is tüzet fogván, hat ház lett a lángok martalékává. Tűzoltóinknak sikerült a Mácsay és Pazár-féle házat megmenteni s ezzel a tüzet lokalizálni. Derekasán működtek ugyan, de csak nagy nehezen birtak megküzdeni a bőszelemmel, mert igen kis számmal vettek részt az oltásnál s ennek oka, hogy a mászó-osztály zömét képező ács és kőműves tűzoltók többnyire a vidéken dolgoznak és hogy a városban a tűz nem volt eléggé jelezve s ez okozta, hogy a lakosság nagy része csak másnap vett tudomást a tüzről. Hogy tüzoltóink a jövőben teljes sikerrel működheszenek — a szerzett tapasztalatok után — mulhatlanul szükségesnek tartjuk: a mászó osztály létszámának emelését, tüzesetek alkalmával a zajosabb riadót és végül a víz hordó kannák szaporítását. — A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen, az okozott kár 4375 frtra rug. A házak biztosítva voltak.

— **Hajla Mátyás**, a körmöczbányai főreáliskola r. kath. hittanára april hó 21-én életének 36-ik évében elhunyt. — A derek férfi elhunytáról kartársai, a körmöczbányai főreáliskola tanári kara, fájdalomnak a következők gyászjelentésben ad kifejezést: A körmöczbányai m. kir. állami főreáliskola tanári testülete fájdalommal szívesen jelenti, hogy szeretett kartársa főtisztelendő Hajla Mátyás rom. kath. segédlelkész és hittanár ur f. é. april hó 21-én hosszas szenvedés után 36 éves korában meghalt. Béke hamvaira! Kelt Körmöczbányán, 1886. évi april hó 21-én. — A körmöczbányai főreáliskola tanári kara.

— **Felolvasás Nyitran.** Az „Aurora-kör” egyik tagja Petrovics László, mint lapunknak írják, a mult héten felolvasást tartott a nyitrai keresztény segítőegylet javára. Nagyszámu közönség előtt az emlékeztetéstől értekezett. Az igen nagy gondal összeállított érdekes felolvasást a közönség általános tetszéssel fogadta.

— **Strakata Frigyes** Körmöczbánya egyik legnépszerűbb polgára, f. hó 25-én örök

Mely — mint egy másvilági gyászkiáltás —
Némán vonult a könnyező felett.

S egyszerre csöndes, méla, tiszta hang
Zendült a rezgő légen át felém:
Ez a Harangzó! Bús dallama halk
Búgását oly rég nem hallottam én!

E harangzó legyőzött... Meghatottan,
Kulcsolt kezekkel, sirva térdre rogytam.
Nem, nem, nem, oltom ki ez életet!
Megvárom Isten, a míg elveszed!

Boldog, ki eléd hívásodra lép,
Kinek sirján az áldást hintik el,
Kiért a túlvilág visszhangjakép
Csöndes harangzó zeng, ha menni kell.

Rudnyánszky Gyula

Beszámoló a kikoszorázott kérekről.

(Egy anya levele leányához.)

Drága gyermekem! Te ma születésed harminezadik évfordulóját ünnepeled — s még mindig hajadon vagy. E nagy napon kötelességemnek tartom beszámolni arról, hogy kik kérték meg kezdet és mindegyiknél mily alapos okaim voltak a kosaradásra. E beszámolásból meg fogod látni, hogy hajadon voltodon nincs mit szégyenlened és másrésről meg fogsz győződni arról is, hogy mindig a te javadra cselekedtem.

20 éves korodban egy tiszt esengett kezédért. Természetes, hogy nem adhatam leányomat olyan férfinak, ki parancsnokságot visz, mert ez — nézetem szerint — a nőt illeti meg. Kényszerülve voltam hát őt elutasítani.

21 tavaszt érvén, egy színész kért meg. Gondold csak! Egy színész, aki az egész éven keresztül oly sok szerepet ját-

A felvidéki magyar közművelődésügyi egyesület Bars megyei egyesülete f. évi május hó 8-án délután 3 órakor Ar-Maróthon a megyeház nagytermében

Közgyűlést tart,

melyre az egyesület minden tagja ezennel meghívatik.

Tárgysorozat:

1. Kijelölése azon községnek, melynek fennálló vagy felállítandó óvóházát az egyesület f. évi rendes jövedelmeinek egyhányadával segíezni fogja.
2. A megyei egyesület 1886. évi költségvetési előirányzatának bemutatása, lefoglalása és elfogadása.
3. Egyéb s a központi igazgatóságtól érkezett átiratoknak és;
4. egyéb indítványoknak tárgyalása.

Ar-Maróth, 1886. ápril 29.

Szerémi Odeschalchy Arthur

herceg megbízásából:

Dr. Ruffy Pál
jegyző.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Porzolt Kálmán okl. tornatanár a népiszkola számára s a kezdő tornászok magán-használatiul egy figyelemre méltó kézi könyvet bocsátott közre, melyben czélul tűzte ki a szerző a népiszkolai torna tanításának oly módszerét adni, melynek követése mellett magyar a vérmérsékletnek megfelelő játékok gyakorlása által véli leghelyesebben biztosítani a testedzést. — Különös érdeme e műnek, hogy egyéb játékszámok tapintatos pedagógiai rendszere mellett egész fejezetet szentel a labda játékok különféle nemének gyakorlására; mely játékok — nem kisebb csoportokban begyakorolva tulszigorú bánásmód nélkül egész iskolával testedző módon együttesen is alkalmazható. A mű 196 lapra terjed, melynek első része a tornázás elméletével, második része a rendgyakorlatokkal, a harmadik a szabaddagyalorlatokkal, a negyedik a testedző játékokkal, végre az ötödik a szertornázással foglalkozik. Ara 1 frt 20 kr. Megrendelhető: a kiadónál, Aigner Lajosnál Budapesten, vagy Léván, Nyitrai és Társaság könyveskereskedésében.

Rudnyánszky Gyula az ifjabb költői nemzedék legtehetségesebbike „Fényben Arnyban” című alatt kiadta 1876—1886-ban írt válogatottabb költeményeit. A magyar irodalom fejlődését figyelemmel kísérő művelt lelki olvasó-közönségünk ismeri a költő nevét. Műveiben csillog fényes tehetsége az ősi erényeket, az újabb cosmopolita elvek szélsőségeit közvetlenséggel éneklő a hivatott költő. Nem csap el felette a divatos világfájdalom árja, hanem műveiben költői érzéssel, eszme lánggal s alakja tökéletes. A mű igen csinos kiállításban 17 ivnyi terjedelemben Aigner Lajos jeles kiadónál által lett kiadva, Ara 2 frt 40 kr. Kapható Budapesten a kiadónál, vagy Léván Nyitrai és Társaság.

A Kis-Lexikon (egyetemes ismeretár 12 füzetben) 9-ik füzetje most jelent meg „Nyilmezg”-től a „Polyporus” czikkig, 5 tömör nyomású iven az 1448-ik lapig, négy lap képes melléklettel (Országos címerek, Lombos disznóvénység, Boszorkánytörvény, és Vasipar) melyek művészi kivitelre nézve a munka díszére válnak. Különös figyelmet érdemel az a következtetés, mellyel e munka csekély téren oly renkívüli anyagbőséget összehalmoz, hogy szabatos és fővonalokban kimerítő tartalma által a tudni kívánót rövid modorban a világ minden ismeretbe beavatja. Közművelődésünk érdekében kívánók, hogy a t. olvasóközönség és magyar nyelvben és magyar szellemben az ismeretek univerzumát képviselő munkát minél általánosabban családilag is fölkarolná, annál inkább, mivel megszerzése mindenkire nézve lehetővé van téve azáltal, hogy a 12 füzetből álló munka egyes füzetjei 30 kr-ával minden hazai könyveskereskedésben kaphatók.

Az „Ország-Világ” husvétii száma a rendesnél nagyobb terjedelemben jelent meg. Igazi ünnepi szám ez, mely úgy szellemi, mint artistikus tekintetben dicsegetésre válik e lap szerkesztőjének. Ünnepi ezikket (A feltámadás ünnepe) Kasz Ivor báró, a kitünő publicista írt s ezenkívül egy egész sorát találjuk az érdekes közleményeknek. Tolnai Lajos „A jégkisasszony” című érdekfeszítő regénye s Szabó Endre „A kardos menyecske” című humoros és illusztrált regénye mellett a többi közlemények következők: Feketeország, fantasztikus népmese Benedek Elektől (hét illusztrációval); Húvétii beszámoló Szatmári Móról (Roskovits Ignác illusztrációval); Garabonciás diák Seress Imrétől, a kitünő travestia-írótól (Goró Lajos illusztrációval); Hubay Jenőnél (arcképpel s a kitünő hegedű-művész egy szerzeményéből mutatványval) Szokolay Kornélól; Róma és környéke Bonney-től (képekkel); Fraryról, a Latin nyelv kérdése című mű szerzőjéről szellemes tárcza Május-tól; Horvát Sándor, a pésti új eveng, lelkész (arcképpel) Czigány Károlytól: Tündér-újjak (Nők világa) Elemér-től stb. A nagyobb képek közt igen sikerült Mannheimer Ágost Balek című husvétii rajza a czimlapon, továbbá: Szent Veronika kendője s A kereszt alatt című nagyszabású képek stb. A rovatok, mint rendszeren, élénken, gonddal vannak megszerkesztve. Előfizetési feltételek: január — deczemberre 10 frt, jan. — júniusra 5 frt, július — szeptemberre 2 frt 50 kr., június — deczemberre 5 frt. Az Egyetértés-sel együtt: egész évre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy órára 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, Kecskeméti-utca 6. sz.

Déri Leidenfrost Gyulának, a hírlap irodalom terén is eléggé ismert jó nevű írónak egy „A ki nem tudott lemondani” című három kötetes regényének II-ik kiadása hagyta el a sajtót. A mű a francia társadalom igen találó ecsetelése mellett egy bünpert vérszámot, melynek fonalai a második császárság bukása körül ágaznak szét. Egy forráng hűly szerelmi játéka, annak tragikus következménye s ezt előidéző kalandor sorsa tölti ki az érdekfeszítő regényt; melynek élénk színezése valóban gyakorlott íróra vall. A mű kapható Budapesten Keleti Lajosnál Fűrőd-utca 4. Ara 3 frt.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.
Buza: m.-mázánként 7 frt 20 kr — 7 frt 40 kr. Kétszers 6 frt 10 kr — 6 frt 20 kr. Rozs: 6 frt 20 kr — 6 frt 30 kr. Arpa: 5 frt 50 kr 6 frt — kr. Zab: 6 frt — kr — 6 frt 20 kr. Kukorica: 5 frt 80 kr 6 frt — kr. Bab: 7 frt — kr — 7 frt 20 kr. Lencse: 5 frt 80 kr — 6 frt — kr — Köles: — frt. — kr.

Steiner Ignác
néptanító.

nyugalom helyére helyeztetett el. A boldogult, kit polgártársainak bizalma közel két évtizeden át városi képviselő testület tagjává tette meg, ép oly nemes kézzel karolta fel a város ügyeit, a mint buzgó és szorgalmas iparos volt. Az ipar és a polgári élet terén önzetlen barátja s támogatója volt az iparkodó, komoly ifjúságnak, csendben működő jótévedője számtalan szűkölködőknek s szegénynek. Az ő műhelyében elő állított iparcikkék nem csak Körömczánán és környékén, de az ország más részeiben, sőt a külföldön is kelendőségnek örvendtek és üzleti realitása annyira el volt ismerve, hogy a ki nála csak egy izben is megrendelést tett, az rendszeren jövőben is s ha Körömczön nem is lakott többé, hozzá hű maradt; s bár egyszerű iparos maradt élete végéig, polgári erényei mégis közeliismerésben részesültek, mert mindenki szíve és lelke nemes tulajdonságait igazi értékük szerint örömezt becsülte meg. S így nem lehet csodálni, hogy temetésén Körömczánán és környékének lakossága tömegesen vett részt, s iratva e derék hazafi és polgártársa elhunytát. Béke legyen hamvainak.

— **Allandó gyümölcs kiállítás** és árusító csarnok az idén is lesz a „Köztelek” termeiben. Az országos gazdasági egyesület kertészeti szakosztálya elhatározta, hogy továbbra is fentartja ez intézetet s a termelő kívánságára helyes nevet is ad az új fajgyümölcsöknek. A kiállításra mindenki beküldheti termésének érdemes példányait, a kiállításért nem jár díj. Elárúsításra pedig elfogadnak kajszim és őszi barackot, nyári, őszi és téli csemege-almát és körtét, továbbá csemege szőlőt. Egyleti tagok az elárúsításért tíz, idegenek pedig 20 százalékot fizetnek. A kiállításra és csomagolásra vonatkozó fölvilágosításokat az egyleti titkártól lehet nyerni Budapesten.

— **Ugyan e héten** f. hó 27-én hunyt el Hermann Adolf m. kir. pénzverő hivatali mulakatos, körömczi polgár és a városi képviselő testületnek több éven át buzgó tagja, ki külföldi születése daczára és bár a magyar nyelvet soha elsajátítani nem tudta, mint jó hazafi szabadságharczunk egyik érdekes tagja volt; midőn ugyan a magyar kormány a szabadságharcz alatt a pénzverőt Körömczéről Debreczenbe tette át, a gépek átszállítása, felállítása és üzembe helyezésénél az ő műszaki közreműködése igénybe vétetett s ritka szakértelemmel párosult személyes ügyességének s sikeres tevékenységének volt nagy részben köszönhető, hogy Debreczenben rövid idő alatt magyar pénz veretését foganatba venni lehetett. Nyugodjék békében!

— **Nyilatkozat.** Kötelességünknek tartjuk adakozó közönségünkkel tudatni, hogy az 1883. évben megindított gyűjtés a szabadságharcz szoborra még mindig serényen folyik s hazafias tervünk megvalósítása már csak rövid idő kérdése. Elküldtünk azonban, hogy vidéken eddig ismeretlen, de már is hatóságilag nyomozott szélhámós a „szobor alak képére” gyűjtött előfizetéseket, ezekre a jegyzések után előlegeket is vett. — A szabadságharczszobor bizottmány tehát ezennel kinyilatkoztatja, miszerint ilyenmü ügynököt sem nem tarthat, sem ki nem küldhetett, miután a szobor tervezetének kérdése még egyáltalában el nem döntetett. — Felkérjük tehát külön-

sen vidéki közönségünket, valamint hazánk összes hatóságait, hogy e kóborló csaló megkerítését elősegítve, minden a szabadságharczszobor „képére” előfizetést gyűjtő egyént, mint szélhámóst és a közönség ezen hazafias ügy iránti lelkesedését kizsákmányoló csalót feljeleníti hazafias kötelességének ismerje. Budapesten, 1886. ápril hóban. — A szabadságharczszobor-bizottmány.

— **A filoxera ellen** hathatós szer az, ha a szőlőt összel nem fedjük be; legalább ezt látszik bizonyítani egy szödi szőlőbirtokos a következő sorokkal: „Hét éves fiatal szőlőültetményemet mult évben nagy mérvben meglepte a filoxera, a legjobban megtámadott területet nemcsak hogy be nem fedtettem, mint ez nálunk szokás, hanem ellenkezőleg jól kinyitottam. Most, hogy az idő engedett, három különböző pontról kivettem három szőlőt, melyeken már a pusztítás nagy mértékben észlelhető volt és legnagyobb örömemre egyikén sem volt a pusztító rovar, szorgos vizsgálat után sem észlelhető; csakis itt-ott látszott nagyító üvegen egy tühegynyi megkoecsonyásodott sárga-zöldes pont.” A kísérlet nem kerül fáradságba és költségbe, jó lesz vele próbát tenni.

— **Terméketlen gyümölcsfa.** Egy nagy uradalom főkertésze írja: A kezelésre bízott gyümölcsösben mintegy 1000 gyümölcsfa állt, melyeken nagyobb részt bőven termelt gyümölcs. Egy almafa (stettini piros), mely már harmincz éves lehetett, a legnagyobb ápolás daczára megszünt gyümölcsöt teremni, de mivel igen erős hajtásai voltak, kísérletet tettem az ugynevezett gyümölcsészeti varázsgyűrűvel, de eredménytelenül. Egy-két évig termelt ugyan gyümölcs rajta, de ennek legnagyobb része idő előtt lehullott. Ekkor eszembe jutott, hogy a gyökerek talán olyan rétegre akadtak, mely nem nyújt nekik elég táplálékot. A fa körül, körülbelül oly körben, a meddig a korona ágai kinyultak és oly mélyen, a mennyire a gyökerek engedték, gödröket ásattam, s ezekbe egy elhullott lóból husdarabokat tettem. Az eredmény meglepő volt. Almafámon már a legközelebbi éven annyit gyümölcs volt, hogy az ágakat meg kellett támogatnom, s ezután minden évben sok és igen jó gyümölcsöt szedtünk e fáról. E példa mutatja, hogy az elhullott állatok húsának a gyümölcsösökben mily nagy hasznát vehetjük.

— **A selyemtenyésztési kormánybiztoság** értesítése szerint Ujvidékre és Pancsovára az állami selyemfonókba 50 munkásleányt keresnek, a kik ott selyemfonással fognak foglalkozni. Havonként 9—11 frtot, ingyen lakást és ágyneműt kapnak, élelmészükről azonban maguk tartoznak gondoskodni. Ha mind az 50 leány egy vidékről kerül ki, az esetben egy odaváló idős nőt is alkalmaznak, a ki a munkásoknak főzni fog, mely esetben az élelem havonként 4—5 frtba kerülne s 5—6 forintot megtakaríthatnának. A munka nem nehéz, csak kitartó figyelmet igényel s 14—15 éves leányok könnyen elvégezhetik. Egy hónapi gyakorlat után kellő szorgalom mellett fizetésük 14 frtra emeltetik, ha pedig a selyemfonást teljesen elsajátították, 18 frtot kapnak.

— **A műborgyártás eltiltása** tárgyában a keresk. minisztériumban értekezlet

értsen a maga szakmájához, midőn bölcsész létére házasodni akar.

27 éves voltál, midőn kezded után egy hires porcellángyáros törekedett. Ilyen veszélyes emberhez csak nem adhattalak! Ha rád un, téged is bizonyára ugy akart volna összetörni, mint a nekia nem tetsző porcellán tárgyakat.

28 éves korodban egy költő rajongott kezdedért. Mivel tudom, hogy a bécsi virslit az ambrózia s a jó bort a nektár felett ki-tünteted, s hegyet mászni nem szeretsz, (pedig a költők valami Parnassus nevű hegyet igyekeznek megmászni) — kiadtam a poétának is az utat.

Midőn a 29-ik év jött el reád, egy óragyáros akart elvenni, ki nekem valóban az eddigiek közt legjobban tetszett. De persze neki nem volt szabad megtudnia, hogy a te életkorod tekintetében hányat ütött az óra — s ezért ő is a többi kérő sorsára jutott.

Most 30 éves vagy s épen ma kért meg egy régiségbuvár. Ezt is visszautasítottam. Képzeld csak, minő blamage lett volna, ha az emberek mondják: „a régiségbuvár felkutatót magának egy feleséget!”

Ime ezért maradtál kedves leányom 10 kérő daczára hoppon. De azért légy nyugton gyermekem. Igaz, hogy a 30-ik évet elérted, de vigasztald magad, mert napról-napra mindinkább távozol tőle!

(Bayrische Gerichtszeitung után.)

Camedori.

szik, csak pénzszerpet nem. Biztosított, hogy jó hitele van s én azt mondom, hogy majd meggyőződöm róla. Az este véletlenül a színházba vetődtem s kérőd Moór Ferenczet adta. Hallottam, midőn e szavakat deklamálta: „a véghetetlen kegyelmesség is bankrottá lenne, ha jótállana adóságaimért.” E szavakat oly szívvel, annyira — a saját — életéből illetve monda, hogy azonnal megizentem neki: „a házasságból nem lesz semmi.”

Midőn a 22 évet betöltöd, egy „honatya” kért meg. Beláthatod, hogy oly fiatal korodban nem engedhettem meg, hogy „honanya” légy, s így a kérőt elutasítam.

Egy fiatal sebész kérte kezdedet 23 éves korodban, de hát nem szivtelen anya lettem volna-e, ha egy eleven embert daraboló orvoshoz adtalak volna? Mit tett volna veled?

24-ik évedet elérve, egy gazdag „kártyagyáros” akart feleségül venni. Hogy engedhettelek volna férjhez menni olyan emberhez, a kinek rendes foglalkozása a könnyelmű emberek törekvésére segédkezett nyújtani?

25 éves voltál, midőn egy ékszerész akart nőül venni. Ámde az én elvem az, hogy a férjnek csak azt szabad hinni, hogy egy ékszere van, s ez neje. Ha több ékszerrel bir, érdeklődése is megoszlik. A ki mindig ékszerekkel bánik, az egy újabbnak megnyerésekor nincs meglepetve. Nem adhattalak tehát olyanak, aki előbb már oly sok ékszerrel foglalkozott.

26-ik születésnapod ünnepelöd, midőn egy bölcsész tudor kért nőül. Ezt se találtam jónak, mert nem hibettem, hogy jól

2-7

Nem kell haboznunk midőn székrekedésünk van s vértululást, szédélgetést, heves szívdobogást, főfájást stb. érzünk, hanem gyorsan be kell vennünk a Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsaiból, s a kísérlettel bizonyára meg leszünk elégedve. Olesőbb s hasonlóan csomagolt készítmények vételétől óva intjük a közönséget. A valódi svájci labdacsok ára egy dobozzal 70 kr.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fischer Miksa lévai lakos végrehajthatóan Ertinger Ferencz lévai lakos végrehajtást szenvedő elleni 13 frt 80 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében egy a végrehajtást szenvedő Ertinger Ferencz, valamint társtulajdonos Ertinger József, kk. Ertinger Erzsébet s kk. Ertinger Gyulának a lévai 1031. sz. tjkvben A. + 1. sorsz. alatti fekvőségükre és az azon épült 431. összeírású számú lakházukra 1136 frt o. é., továbbá az A. + 2. sorsz. alatti két fekvőségükre az árverést 60 frt ezenen megállapított kikiáltási árban elrendelt, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi május hó 15-ik napján délelőtti 9 órakor Léva mezővárosában a kir. telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10⁰/₆-át vagyis az A. + 1. sorsz. a. 113 frt 60 kr és az A. + 2. sorsz. a. 6 frt o. é. készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léva, 1886. évi március hó 14. napján.
A lévai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

Gyenes József,
kir. járásbíró.

151

Épen most jelent meg!!

és megrendelhető alulírottánál
AKI NEM TUDOTT LEMONDANI!!!
Regény három kötetben.

Írta:

Déri (Leidenfrost) Gyula.

A három kötet ára bérmentes küldés-
sel 3 frt. — és kapható

Keleti Lajosnál
Budapest, fűrdő-utca 4. sz.

A „Fővárosi lapok“ az „Aki nem tudott lemondani“ című regényről 1886. április 20-iki számában a következőket írta:

„Aki nem tudott lemondani“ című három kötetes regény jelent meg Déri Gyula hírlap-írótól. Ez a műnek már második kiadása, a mi sikere mellett bizonyítja. A történet Franciaországban játszódik. A második császárság bukása s az azt megelőző események képezik háttérét s vele gyakran egybe is folynak. Alapját egy bünpör szolgáltatja, melynek hőse egy érdekes kalandor volt, ki a legmagasabb körökkel is érintkezésben állt. Gyilkosságot követett el és életfogytig tartó kényszer-munkára ítélték. A fiatal főrangú nő, kit megölt, a vádlott élete folyását végzetesen megzavarta s aztán hitlen lett hozzá. Érdekes problema, melybe a francia viszonyok esetelését ügyesen bele tudta szőni a szerző. A mese mindvégig lekötő figyelmünket s az eleven elbeszélői hang gyakorlott íróra vall. A mű ára 3 frt. Kapható Keleti Lajosnál, fűrdő-u. 4.
152 1-4

NYITRAI és TÁRSA

könyvkereskedésében LÉVÁN,
kaphatók újabban megjelent munkák:

Curiai döntvények, kötve	3 frt — kr.
Hunfalvy. Magyar birod. földrajza	5 „ — „
Halasi Sándor dr. Országgyűlési almanach (1886.)	1 „ 30 „
Csiky. Spartacus	— „ 40 „
Közjegyzői törvény	1 „ 20 „

Mindenféle régebben megjelent munkák is azonnal megszerzetnek eredeti bolti árak mellett.

155

Rövid használat után

vakító fehérek fogak.

Dr. Popp illatos fogpástája.

A fogak (természetes és műfogak) ápolására és a fogfájás megszüntetésére, darabja 35 krajczár.

Számos bizo-nyítvány a legelső orvosi tekintélyektől.

Érdem-érmek különböző kiállításokról.

Harmincz éven át jónak bizonyult

Anatherin száj- és fogviz

Dr. POPP J. G.-től cs. kir. udvari fogorvos BÉCSBEN, I. Bognergasse 2.

Gyökerező gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, mint szintén a szájüreg és a foghús mindennemű betegsége ellen. Jónak bizonyult öblögető víz az idült torokbajoknál és dyphtheritisnél, megkönynyíti a fogjövést gyermekeknek és nélkülözhetlen az ásványvíz ivóknak. 1 nagy palack frt 1.40, 1 közép 1 frt. és 1 kicsi 50 kr.

Növény fogpora rövid használat után a fogakat vakító fehéreké teszi anélkül, hogy ártalmára volna. Ara dobozoként 62 krajczár.

Anatherin fogpástája üvegszelen-
czékben 1 frt. 22 kral. E szer a légszű-
résű tisztaságát föntartja s azon-
kívül arra szolgál, hogy a fogak fehé-
ségét és zománczát épségben tartsa, a
fogakat a megromlástól óvja s a foghúst
erősítse.

Fog ölom igen gyakorlati s a leg-
biztosabb szer a lyukas fogaknak önölmoz-
ására. Ara dobozoként 2 frt 10 kr.

A dr. Popp orvosi növényzappana.
Már 18 éve a legnagyobb sikerrel hasz-
nálva, mindennemű bőrkütegek, különösen
a bőrvizketeg, sömör, kopasz fej- és szá-
káll-koppa, fagydag, lábizzadás és varak
ellen. Ara 30 kr.

Utánzások ellen óvatik.

A t. cz. közönség felkérétek világosan
POPP cs. kir. udvari fogorvos-féle ké-
szítményeket kérni és csak az olyanokat
fogadni el, melyek saját védjeggyel
vannak ellátva.

Bécsben, Budapestben és Innsbruckban legutóbb
is több elárúsító igen érzékeny pénzbírságra lett
a törvény által elítélve.

Kapható: Léván: Boleman János és Medveczky
Sándor gyógyszerárban, Bábhan: Zsilak Ignác
gyógyszertárban, Selmecezn: Margatsy János és
Sztankay Ferencz gyógyszerárban, Ujbányán: Vit-
kovits János gyógyszerárban, Nyitrán: Kovács
József és Tombor K. gyógyszerárban, Balassa-
gyarmaton: Feistl József és Havas Gyula gyógy-
szertárban.
156

A néhai POZSONYI azelőtt DÖMÖTÖR-féle ház haszonbérbe vétele iránt értekezhetni Lakner László, mint birói zárgondnok és az örökösök képviselőjével.

157

Singerstr. 15. **PSEHOPFER J.-féle** gyógyszerháza
zum goldene Reichsapfel. **Bécsben.**

Vértisztító labdacso elelőtt egyetemes labdacso neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacso csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben melegekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacso számaltanszor és a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. 1 doboz 15 labdacssal 21 kr., 1 tegeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr. bérmentelen utánvét mellett küldéssel 1 frt 10 kr. (1 tegeresnél kevesebb nem küldetik szét.) Számtalan levél érkezett, melyek intezői hálát mondanak a labdacsoért, melyeknek a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségekre egészségük helyreállítását köszönik. Aki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja.

A sok köszönő-iratból közlünk néhányat:

Leogang, 1883. május 13. Tisztelt uram! Píulái valóban csodálatosak, nem olyanok, mint sok oly más földiesért szer, hanem minden bajban lehetőleg segítenek. A husvétkor megrendelt píulákból a legtöbbet barátaim és ismerőseim között osztottam el és mindnyájokon segítettek; kóros egyének különböző bajokkal és hibákkal általak, ha nem is teljes egészségüket, de jelen-
tekeny javulást nyertek s azokat tovább hasz-
nálni szándékoznak. Kérem tehát nékem újolag
öt csomagot küldeni. Tölem és mindazoktól, kik
szerencsések valának, píulái által egészségüket
visszanyerhetni, legforróbb köszönetünket.
Deutinger Márton.

valamennyi szenvedő érdekében kérem fölhasz-
nálni, s kérem egyuttal, küldjön 2 csomag píu-
lát és 2 drb chinali szappant. Kiv. tisztelettel
lekütelezette
Novák György, főkértész.

Tek. ur! Előre bocsátva azt, miszerint való-
színűleg valamennyi gyógyszerem hasonló jószág-
gal bír az ön híres balzsamával, mely családom-
ban több idült fagydagnak gyorsan véget vetett,
dacára valamennyi ugynevezett egyetemes szer
iránti bizalmatlanságomnak, elhatároztam maga-
mat az ön vértisztító labdacsoival folyamodni,
hogy ezen apró golyóbisok segítségével megostro-
moljam sok évi aranyeres bántalmamat. Egy-
általában nem restem öneket bevallani miszerint
régí bajom 4 heti használat után egész tökéle-
tesen megszűnt s én ezen labdacsokat ismerőseim
körében a legbüzzogóbban ajánlom. Az ellen nincs
semmi ellenvetésem, ha ön ezen soraimat, jóllehet
névalírás nélkül nyilvánosságra elé óhajta bocsá-
tani, Mély t. Bécs, 1881. febr. 20.
C. V. T.

Béga-Szentgyörgy, 1882. febr. 16. T. uram!
Nem fejezhetem ki eléggé benső köszönetemet,
píuláért, mintán Isten segítségével nőm, ki már
évek óta miszerében szenvedett, a vértisztító
píulák által abból kigyógyított, s habár még
most is szed még azokból, egészsége már any-
nyira helyre van állítva, hogy fiatal frissességgel
minden munkáját végezheti. E köszönő-iratomat

Fagybalzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a
fagyos tagokra és minden idült sebre mint leg-
biztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr.

Élet-eszencia (prágai csöppek); megrottott
gyomor, rozsz emésztés és mindennemű altesti
bántalom ellen kitünő házszer 1 üvegsével 20 kr.

Keskeny-utifűzőpör, általános ismert jeles
házszer hurutos rekedtség, görcsös köhögés stb.
ellen. Egy palackkal 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs legjobb házszer
minden köszvényes és csúszos baj ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin kenőcs, Pserhofer J.-től. Évek
hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer

Mindennemű hasonzenvi gyógyszer folyton készletben.
Az itt felsorolt készítményeken kívül még a birodalom valamennyi lapjaiban hirdett bel- és kül-
földgyógyászati-különlegességek készletben vannak, u. m.

Chinali toilette-szappan, 1 darab 70 kr.

Por a lábizzadás ellen, 1 doboz 50 kr.

Páte pectorale Georgé-től, a legjelesebb és
legkellemebb szerek egyike elnyálkásodás,
köhögés, rekedtség, hurut ellen. 1 doboz 50 kr.

Alpesi növény-likör Bernhárd O. V.-től 1 palack-
kal frt 1.60, félpalackkal frt 1.40.

Szem-esszencia dr. Romershausen-tól. 1 palack-
kal frt 2.50, fél palackkal frt 1.50.

Köszvény-folyadék Kwizdatól. 1 p. 1 frt

Sósbersesz. 1 palackkal 60 krajczár.

stb. s minden netán raktáron nem levő czikkek kívánatra pontosan és olesón beszereztetnek.
Szállítás postán 5 frton aluli tételknél csak az összegnek postautalvnyval való előzetes beküldése mellett; nagyobb összegeknél utánvét mellett is.
158 11-12

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, mikép én tisztelettel alulírott

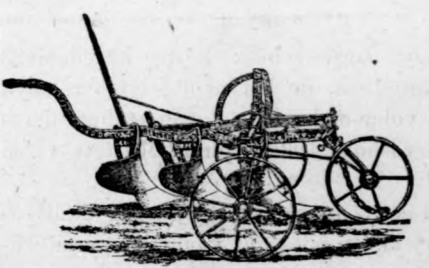
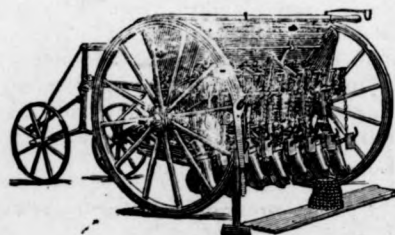
WEISZ SÁNDOR

cézgem alatt a

159

G É P G Y Á R T

gyarapított erővel újolag működésbe hoztam.

E czélből az üzletbe jártas üzletvezetőt,
gépfelszerelőket és munkaerőket fogadtam fel
és iparkodni fogok, hogy a volt társas céz-
nek ajándékozott bizalmat kitünő munka, olesó
árak és jó árak kiszolgáltatása által magam
is kiérdemeljem.

Javitások gyorsan és olesón eszközöltetnek.

Egyuttal bátorkodom a t. cz. közönség figyelmét felhívni

gazdasági gépek és eszközökből

álló gazdag és nagy választéku készletemre, u. m.: javított „Hungaria“ sorvetőgépek, szóravetőgépek
szecska- és repavágók, pépelő gépek, daráló malmok, cséplőgépek, rosták s a legkülönfélébb rendszerű
ekékre stb.

Kiváló tisztelettel

WEISZ SÁNDOR,

ezelőtt „HAVAS MIHÁLY és TÁRSA“, a nyitrai gazdasági
gépgyár, ércz- és vasöntődjének tulajdonosa.

Megrendelések egyedül **NEUMANN ZSIGMOND** lévai lakos bizományosom és képviselőm
által teljesíthetők; hol a gépek megtekintés végett rendelkezésre állnak.

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen.

Pain-Expeller

horgannyal

már a legtöbb családban készletben tartá-
tik, ennél fogva minden reklám felesleges.
E soroknak tehát csak az a czélja, azokat
az egyéneket, a kik e rég jónak bizonyult
házszeret még nem ismerik, arra figyelmeztet-
ni, hogy az a köszvény, csúz stb. ellen,
mint bedörzsölési szer, a legjobb eredmén-
nyel használják. A fájdalmak rendszeren
már az első bedörzsölés után megszűnnek.
Ára 40 és 70 kr.; kapható a legtöbb gyógy-
szertárban. Fő-raktár: Gyógyszertár az
arany oroszánhoz, Prága, Altstadt.

Kapható Török Józsefnél Budapesten,
153 Király-utca 12.

154

16-30

A legjobb és legszebb

HARMONIKA

és mindenféle

HANGSZEREK

egyedül kaphatók:

Joh. N. TRIMMEL

BÉCS

VII. Kaiserstrasse 74.

Árjegyzék harmonikákról és más hangszerekről
ingyen és bérmentve küldetnek.

